

Vals Gif

Deel 14 over Aziz Dijkstra de Puzzelman

Eerste druk © 2023 Marc Pierar

Cover: © Ptries van Dokkum

ISBN: 978-94-64-926-828

Uitgeverij bravenewbooks.nl Amsterdam

www.bravenewbooks.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Vals Gif

Marc Pierar

“Wat is leidinggeven nu eigenlijk echt, Banda?”

Prelude

Amsterdam, dinsdag 16 februari 2044, 07.14 uur, Pakhuis Argentinie naast het Rietlandpark aan het einde van de Piet Heinkade bij de bocht naar de Panamalaan, het appartement van die ene senior rechercheur Buiten Categorie van de Amsterdamse politie, die levende legende, die vermaarde Puzzelman: Aziz Dijkstra. Buiten is het nog donker. En koud, want het heeft licht gevoren vannacht. Er staat een stevig windje vanuit het noorden, waardoor het extra koud aanvoelt. Een man, een slanke, blanke dertiger met lange, blonde haren en een lichte baard, komt de ruime, behaaglijk warme woonkamer met open keuken ingelopen. Blijkbaar heeft hij net een douche genomen, want zijn haren zijn nog nat. Hij geeft zijn computerstem opdracht het wandscherm aan te zetten op AmsterdamTube voor het nieuws, terwijl hij naar het aanrecht loopt om koffie te zetten en een ontbijt te maken. Omdat hij met z'n rug naar het wandscherm staat, hoort hij alleen wat er gezegd wordt door de nieuwslezer en door de mensen in de repo's. Het nieuws wordt nog steeds voor het grootste deel in beslag genomen door de gevolgen van de verkiezingen afgelopen november. Daniel Langenbosch, de eerste zwarte burgemeester van Amsterdam, is met klinkende cijfers herverkozen voor een tweede termijn. Meer dan zeventig procent van de stemmen zegt wel genoeg. En ook heeft zijn partij, Amsterdam Vrije Stad, weer het gros van de zetels binnengehaald: vierendertig van de vijfenveertig, twee meer dan in '39. Leden en aanhangers van de oppositie beweren dat dit succes vooral te danken zou zijn aan de Puzzelman en diens onderzoek op IJburg april vorig jaar, die in de kringen van Nieuw Links beruchte zaak 'Poison Ivy', een zaak die zelfs een half jaar later tijdens de verkiezingen nog steeds nagalmde in de Amsterdamse politiek. Meer nuchter ingestelde commentatoren zien het resultaat eerder als het zoveelste bewijs dat de burgemeester en zijn partij uiterst populair zijn bij de bevolking. Dat mag niet verwonderen. Sinds Amsterdam Vrije Stad aan het roer staat, gaat het de stad voor de wind. Economisch, financieel, ja, zelfs sociaal, want hoewel ook Amsterdam nog steeds een hoge werkloosheid heeft, net onder de zeventig procent, is die wel substantieel lager dan in andere steden waar ook ter wereld, daalt zelfs al jaren gestaag. Never change a winning team, zo lijkt de bevolking te denken. Den Haag denkt daar natuurlijk heel anders over. *Weer* vier jaar moeten samenwerken met 'dat stelletje Amsterdamse anarchisten', zoals een hoge ambtenaar zich recentelijk liet ontvallen ... Bij Nieuw Links is de situatie ronduit dramatisch. Niet alleen is Nieuw Links meer dan gehalveerd en heeft nu nog maar drie zetels, eentje daarvan is in handen gekomen van Paul van Tongeren, ondanks het feit dat hij op een onverkiesbare positie stond: als laatste op een lijst van twintig. Zoals politieke analisten al voorspelden, is Van Tongeren met enorm veel voorkeurstemmen in de raad terecht geko-

men, heeft zelfs meer stemmen gekregen dan de nummers 1 en 2 samen: Laurens Vergeer en Frans Doornbos. Zijn aandeel in die geruchtmakende zaak 'Poison Ivy' heeft Van Tongeren blijkbaar heel veel krediet opgeleverd bij de achterban van Nieuw Links. Naar verluidt is het partijbestuur van Nieuw Links beducht voor zijn populariteit, want Van Tongeren zou gezegd hebben: eerst Nieuw Links op IJburg schoonvegen, daarna in de rest van Amsterdam. Van Tongeren ontkent dat ten stelligste en zegt alleen te kijken naar feiten en argumenten, dat hij dat altijd doet, dat zijn persoonlijke voorkeuren geen rol spelen, geen rol mogen spelen, dat het belang van de gewone Amsterdammer voorop dient te staan. In de wandelgangen van de Stopera wordt echter gefluisterd dat Van Tongeren wel degelijk zou hebben gezegd heel Nieuw Links te willen schoonvegen, met name de fractie in de gemeenteraad ... Ook de samenstelling van het stadsbestuur komt aan de orde, vooral de benoeming van de dertigjarige Juanita Lopez tot wethouder Infra & Groen, de enige nieuwkomer in het bestuur. Zij is de opvolgster van Sylvain de Geest die om gezondheidsredenen uit de politiek is gestapt. Lopez is een rijzende ster binnen Amsterdam Vrije Stad. Van haar is algemeen bekend dat ze een protégé is van wethouder Ochtendwolk Goldberg van Financiën en haar vader oud-burgemeester Samuel Goldberg. Vileine tongen in de Stopera suggeren dat Lopez daarom wethouder is geworden, anderen wijzen op haar politieke en bestuurlijke kwaliteiten, dat ze echt wel verstand van zaken heeft. En debatteren kan ze ook, is daar zelfs berucht om, dat heeft menig opponent al op pijnlijke wijze mogen ervaren. Ook ambtenaren lopen liever met een grote boog om 'die Mexicaanse Peper' heen, zo beducht zijn ze voor haar. Uit opiniepeilingen blijkt dat Lopez zeer populair is bij de bevolking, niet in het minst vanwege haar soms pittige uitspraken, ook voor de camera. De bijnaam 'Mexicaanse Peper' heeft ze niet voor niets ... Meest populaire Amsterdammer is en blijft natuurlijk de Puzzelman, bij veel kinderen is hij zelfs mateloos populair. Bij veel vrouwen ook, want de Puzzelman is blijkbaar nog steeds de meest begeerde vrijgezel van Amsterdam, zo blijkt uit een recente peiling. De man hoort dat laatste en schudt zijn hoofd, op zijn gezicht een meewarige blik. Hij loopt naar de eettafel met in zijn handen een bord met boterhammen en een glas melk, en gaat zitten met z'n gezicht naar het wandscherm. Hij trekt zijn smartGlove aan en zet zijn smartGlass op om eventuele berichten in zijn inbox te bekijken, zowel werk als privé. Hij begint ook te eten. Met een half oog en oor volgt hij het nieuws.

Aziz ziet een bericht van Dennis, commissaris Dennis van Santen van de afdeling Moordzaken, zijn directe superieur, aan ene Mira Gonzalez van HR. Het bericht van Dennis is een reply op een mail van haar aan Dennis met in CC Dirk Marcellus, de directeur HR, over die door Dennis ontwikkelde 'Amsterdam Approach'. Of HR eigenlijk niet betrokken moet worden bij het

selecteren van pupillen voor de vier senior rechercheurs Buiten Categorie oftewel de BC'ers van het korps. Dat dat eigenlijk wel logisch is gezien het werkterrein van HR: medewerkers en hun loopbaan bij het korps. Zo'n verhaal, maar dan doorspekt met HR-termen zoals persoonlijke groei, ambities, diversiteit, dat soort praat. Vrij veel termen ook, want het is waarlijk een lang epistel, Mira had duidelijk haar best gedaan. De reply van Dennis aan Mira, met Marcellus weer in CC en met Aziz in BCC, bestaat daarentegen maar uit één woord: 'Nee'. Aziz moet er erg om lachen. Dennis had een pesthekel aan dat volk van HR, dat *droop* gewoon van dat ene woordje af. Hij stuurt een reply naar Dennis met een duimpje en een lachebekje.

Ada, zijn computerstem bij de politie, heeft hem ook een bericht gestuurd: verschillende juniors hebben zich opgegeven voor de pupillenopleiding, een-tje steekt er met kop en schouders boven uit: Frank van der Stoel. Aziz knikt goedkeurend, want Frank is een aardige gozer en een hele goede junior. Niet zo goed als Banda natuurlijk, Banda Okeefa, zijn huidige pupil, Banda is nu eenmaal een geval apart. Dat zegt Tim Bosmans wel eens, die BC'er van de afdeling Financiële en Economische Delicten oftewel FED, dat Banda met afstand de beste junior bij het korps is, op Aziz na misschien wel de beste die er ooit heeft rondgelopen, zo'n hoge pet heeft hij van haar op. Babar Singh en Tanja Djurofski, de twee andere BC'ers van respectievelijk Terro-rismebestrijding en Zeden, en Dennis vinden dat ook. Aziz stuurt het bericht door naar Dennis met alleen de tekst: Frank?

Dennis heeft ook een memo van hoofdcommissaris Berry Evertsen doorge-stuurd naar hem: FYEO, for your eyes only. Evertsen heeft van de Stopera te horen gekregen dat die uiterst content is over het optreden van de BC'ers, van alle vier, dus ook over dat van Tanja Djurofski die pas met ingang van 1 januari jongstleden BC'er is, maar wel meteen Tim Bosmans inhaalde qua aantal punten. De Stopera is politiek, financieel en vooral qua PR voor het korps en de stad Amsterdam zeer te spreken over de vier BC'ers. En dat daarom Evertsen commissarissen en hoofden moet stimuleren BC'ers van dienst te zijn met mensen en middelen. Want de punten die medewerkers behaald hebben in teams van BC'ers, gaan meegenomen worden in de bud-gettering van een afdeling of dienst. Aziz ziet dat Evertsen het memo ook heeft gestuurd aan Evelien Boutens, het hoofd van het AI-Lab, en aan Youssef Hadid, sinds oktober vorig jaar het hoofd van het wapendepot ook wel wapenmeester genoemd. Die gingen allebei lachen, want hun afdeling ging sowieso meer geld krijgen. Het AI-Lab werkte voornamelijk met en voor BC'ers dus dat was altijd kassa. En het wapendepot had er met die BC'ers en dus ook met het AI-Lab twee hele interessante nieuwe klanten bij. De wapens van die beschermengelen bijvoorbeeld. Tel uit je winst. En HR ging balen, want BC'ers vertikten het om met HR samen te werken. Aziz grinnikt, hij weet precies wat er aan de hand is: Dennis en Ochtendwolk. Die

twee zitten te kloten met het budget voor de politie, proberen meer geld en middelen richting de BC'ers te sluisen zonder dat het opvalt. Want ja, agenten willen wel met die BC'ers samenwerken, echt wel. Dat levert in korte tijd vaak heel veel punten op, vooral wanneer je met Aziz meedoet, echt heel veel meer dan je in je vaste team verdient. En meer punten betekent meer geld. Dus gewone agenten doen altijd mee, ook wijkagenten. En dat is nu blijkbaar in het voordeel van een afdeling of dienst. Teammanagers zullen er waarschijnlijk niet om kunnen lachen. BC'ers plukken regelmatig agenten uit de teams van die teammanagers, omdat ze hen nodig hebben, vooral Aziz en Tim hebben daar een handje van. Blijkbaar zijn vanaf nu die teammanagers niet alleen hun teamleden een tijdje kwijt, nu wordt de afdeling er nog voor beloond ook, zeg. Die afdeling dus, niet het team van zo'n teammanager. En vooral niet die teammanager. Aziz stuurt Dennis een reply met alleen een lachebekje.

Nog een bericht van Dennis, een doorgestuurd bericht van HR aan alleen de leidinggevenden: de voorlopige resultaten van het jaarlijkse tevredenheidsonderzoek. In de bijlage het rapport, in het bericht alleen de tekst: 'Je gaat lachen'. Aziz begint te grinniken, want hij vermoedt te weten waarop Dennis doelt. Hij bladert snel door het document, veel tabellen met daarin per functie of dienst de mate van tevredenheid met een bepaalde taak, en schiet regelmatig in de lach. De werkvloer? Wijkagenten, rechercheurs, en ook veel gewone medewerkers? Die waren maar matig tevreden over hun reguliere werkzaamheden, hun gemiddelde score op die werkzaamheden was iets minder dan vijftig procent. Werkzaamheden daarentegen in een team van een BC'er, met name van Aziz? Meer dan negentig procent, Aziz scoorde bijna honderd procent. Zo'n beetje de hele werkvloer liep weg met de BC'ers, met name met Aziz, anders kon je het niet noemen. En het middenkader en de hogere echelons? Die waren blijkbaar erg in hun sas met hun eigen werkzaamheden, meer dan zeventig procent. De samenwerking met de BC'ers, met name met Aziz? Die scoorde iets boven het vriespunt: zes procent. Aziz moet er erg om lachen. Hij weet ook waarom het niet helemaal nul procent is. Er liep ook nog hoog kader rond dat wel goed door een deur kon met de BC'ers, Evelien en Fleur bijvoorbeeld, Fleur Nooteboom, de commissaris van FED. Ja, Berry, denkt Aziz, *die* kun je in je zak steken. Nu stuurt hij Dennis een bericht terug met heel veel lachebekjes.

Het volgende bericht verrast Aziz zichtbaar. Hij neemt snel contact op met iemand. Even later verschijnt er een redelijk donkergekleurde vrouw in zijn zicht.

“Kathleen?”, zegt Aziz, “Ik zie nu pas je bericht van gisteravond. In nota bene mijn privé-berichtsysteem. Dat ik je moest contacteren. Met status Extreem Urgent zelfs. Wat is er aan de hand, joh?”

Kathleen, senior rechercheur Kathleen Williams van de afdeling Moordza-

ken en een dikke vriendin van Aziz, een bloedzuster zelfs, zucht hoofdschuddend: “Ik ben zo stom geweest, Aziz ... Gisteravond zat ik met Banda te praten. Over haar jaar bij jou. Dat dat nu bijna is afgelopen, dat vond ze zo jammer ... En op een gegeven moment komt die 'Amsterdam Approach' ter sprake. En ik met m'n stomme kop versprak me en zei 'die Amsterdam Approach van Aziz'. Begrijp je? En toen heb ik haar maar tekst en uitleg gegeven, moest ik eigenlijk wel tekst en uitleg geven. Niet alles, alleen hoofdlijnen en wat voorbeelden. Dat het dus echt allemaal van jou afkomstig is en niet van commissaris Van Santen ... Ik heb haar op het hart gedrukt dit tegen niemand te vertellen, echt helemaal niemand, vanwege de gevolgen. Dat begreep ze wel. Dit spijt me echt, Aziz.”

Aziz schudt z'n hoofd: “Geen punt, Kathleen. Zoiets moest wel een keer gebeuren, dit soort dingen zijn nooit honderd procent stil te houden. En liever dat Banda het te weten komt dan bijvoorbeeld Evertsen. Wat jij?” En hij kijkt Kathleen glimlachend aan.

Kathleen kan er ook wel om lachen: “Ik heb de hele avond zitten te dubben. Hoe ik het je moest vertellen. Want ik wil Banda niet in de problemen brengen.”

Aziz schudt opnieuw z'n hoofd: “Nee, joh. Ik kaart het straks wel aan bij Banda en ook bij Dennis. Die gaat er niet moeilijk over doen, niet in het geval van jou en Banda. Dennis heeft een hele hoge pet op van jullie twee. Zoiets zei hij laatst nog tegen me. Dat er een paar agenten rondlopen bij het korps die vanuit zichzelf al op zijn en mijn golflengte zitten. En toen noemde hij expliciet jou en Banda. Dus maak je geen zorgen, oké?”

“Pfff, da's een pak van m'n hart, Aziz.”

“Niks aan de hand, joh. Dennis en ik zijn nu zo'n tien jaar bezig en in al die tijd is alleen Joan erachter gekomen en vrij snel ook. Want ja, Joan is natuurlijk wel een hele goede PA, die snapt heel goed wat ze zoal voorbij ziet komen. En pas gisteren kwam Banda er als tweede achter. Da's een hele goede score. Dat betekent dat Dennis, Joan, jij en ik heel goed onze mond kunnen houden. En Banda kan haar mond ook goed houden. Dus!”

Nu begint Kathleen te lachen: “Zeg, nu ik je toch spreek? ... Wat is dat met die Haakan?”

Aziz schiet in de lach: “Heeft Banda het verteld? ... Haakan is een Noorse piloot die ik via Leif heb leren kennen, Leif Odinson van IT, en ik ga met die gozer wel eens wat drinken in Het Elfde Gebod. Haakan lust ook wel een Belgisch biertje. Afgelopen zondag ging Banda toevallig ook weer een keer met me mee. Echt, Kathleen, ik weet nu hoe liefde op het eerste zicht eruit ziet, want die twee vielen als een blok voor mekaar. En ik zat er de rest van de avond voor Jan Lul bij, echt wel.”

Kathleen zit lacherig te knikken: “Ja, zoiets vertelde Banda me ook al. Het is zo grappig om te zien, Aziz. Zoals Banda alles zat te vertellen? Net een ver-

liefd tienermeisje van vijftien.”

“En hoe gaat het met Lennart en vooral met snoezepoes?”

Kathleen krijgt een vrolijke blik: “Lennart schijnt een promotie te gaan krijgen. Moet hij wel veel voor reizen, da's wel minder ... En Dotty wil natuurlijk weten wanneer Zies weer langs komt. Dat wil ze altijd weten.”

Aziz grinnikt: “Zeg snoezepoes dat ik van plan ben deze week nog langs te komen. Tenzij ik boeven moet vangen, natuurlijk.”

“Vrijdag zou Lennart en mij goed uitkomen. Dan heeft hij een afdelingsuitje. Hij heeft er eigenlijk geen zin in, maar gezien zijn functie?”

“Ja, da's balen. Zoals het er nu naar uitziet, kan ik vrijdag wel. Dan ben ik uiterlijk 16.00 uur bij jullie. Het zal zeker laat worden? Vrijdag?”

Kathleen knikt: “Is dat een probleem?”

Aziz lacht: “Welnee, joh. Snoezepoes is dol op mijn verhaaltjes voor het slapen gaan.”

Kathleen schiet in de lach: “Ja, dat weet ik. Dat zegt Dotty ook altijd, dat Zies altijd hele leuke verhaaltjes verteld. En vooral stoute verhaaltjes. Over poep en zo. Je voedt die kleine van ons toch wel netjes op, hè, wanneer Lennart en ik er niet bij zijn?”

Aziz lacht weer: “Zeker weten. En kinderen vinden dat prachtig, verhaaltjes waar pies en poep in voorkomen, dan hebben ze altijd dikke pret, Dotty ook. Doe Lennart de groeten. En geef die kleine een dikke knuffel van me. Ik spreek je nog.” En Aziz verbreekt de verbinding.

Aziz ziet een bericht van Anselmo Torres, de directeur van een fonds waarin hij een groot deel van zijn inkomen stort. Torres heeft een paar nieuwe projecten en wil met Aziz bespreken welk van die projecten het fonds zal gaan ondersteunen. Later deze week zal Torres nog contact opnemen voor het maken van een afspraak bij Aziz thuis.

De rest van zijn berichten is niet interessant.

Een dik half uur later is Aziz klaar met eten, heeft ook een kop koffie gedronken. Hij trekt zijn schoenen aan, een stel stevige en vooral warme stappers. Hij doet zijn holster om, pakt zijn winterjack van een stoel aan de eettafel en trekt het aan. Hij loopt naar het raam en kijkt naar buiten. Meestal gaat hij te voet naar het hoofdbureau, dat ligt een dik kwartier lopen verderop aan het begin van de Piet Heinkade. Maar het is nog tamelijk koud buiten, vooral door dat windje, dus hij besluit toch maar een auto te regelen. Hij zou ook met de tram kunnen gaan. Dat was een rit van twee haltes, maar dan zaten mensen hem wel de hele rit aan te gapen en daar had hij geen zin in, niet zo vroeg in de ochtend. Al die blikken? Kijk daar, de Puzzelman bij ons in de tram. Of nog erger, dat er een griet met hem begon te flirten, dat overkwam hem regelmatig in de tram. En nog een leuke: eco-gekkies en aanhangers van het anti-autoritair front, die stonden hem altijd giftig aan te kijken. Nee, er waren leukere manieren om aan een werkdag te beginnen dan een ritje met

de tram 's ochtends vroeg.

Aziz loopt zijn appartement uit de gang op richting lift. De deur tegenover de zijne gaat open: zijn buurvrouw Erica Hamelink en haar zonen Ron en Ton, dertien- en vijftienjarige tieners, alle drie hoogblond. Erica, gescheiden, is directrice van een internationaal projectbureau in West, een goedlachse tante, altijd *pico bello* gekleed, nu ook weer. Haar twee zonen zijn leuke en aardige jongens, gewoon een stel Amsterdamse snotapen. Aziz is zo'n drie jaar geleden in het complex komen wonen en de twee jongens vonden dat machtig interessant. De Puzzelman als buurman? Welke Amsterdamse jongen wil dat niet? Dat is een jongensdroom. En vrijwel zeker ook een meisjesdroom. Geen wonder dus dat Ron en Ton redelijk populair zijn op hun school. Met zo'n buurman? De twee jongens kwamen er ook heel snel achter dat die buurman van hen een echte grappenmaker is.

Aziz begint te lachen wanneer hij de twee jongens ziet, die beginnen ook te lachen, want ze weten meteen hoe laat het is: de buurman gaat grappig doen.

“Goedemorgen, Erica. En jullie ook, stelletje boeven.”

De drie groeten terug, de twee jongens lachend.

Ze lopen samen naar de lift.

“Hoe gaat het op school?”

Ton zegt schouderophalend: “Gewoon. Saai.”

Ron knikt.

Aziz grinnikt: “Ja, dat weet ik nog van vroeger. Het schoot gewoon niet op, zeg.”

De twee jongens knikken.

“En de meiden? ... Schiet dat wel een beetje op?”

De twee jongens schieten in de lach, Erica moet er ook erg om lachen.

Ze komen aan bij de lift. Erica drukt op de liftknop.

Ton zegt: “Die willen alleen maar met mij praten over jou.”

Nu schiet Aziz in de lach: “Ain't that a bitch, Ton.”

Ze lachen allemaal.

“Ik hoorde op het nieuws dat je nog steeds de meest begeerde vrijgezel van Amsterdam bent?”, lacht Erica.

Aziz moet lachen: “Ja, ik hoorde het ook. Da's toch mesjogge? Wat moet ik daar nou weer mee?”

Aziz kijkt grinnikend de twee jongens aan: “Ja, gozers, zo'n beetje elke griet in Amsterdam lijkt wel achter me aan te zitten. Da's pas heftige shit, dat zeg ik je. Daarmee vergeleken stelt al die shit van jullie geen zak voor.”

De twee jongens gieren van het lachen, Erica staat te schateren.

De lift pingt en de liftdeuren gaan open. Ze stappen in de lift. De liftdeuren gaan weer dicht.

Amsterdam heeft nu nog geen weet van het drama dat rond 10.00 uur gaat

plaatsvinden ...

Gelummel op de Dinsdagmorgen

Amsterdam, dinsdag 16 februari 2044, 09.09 uur, het hoofdbureau van de Amsterdamse politie aan het begin van de Piet Heinkade, de 17de verdieping, de afdeling Moordzaken, het kantoortje van senior rechercheur Buiten Categorie Aziz Dijkstra van Moordzaken. De deur staat open. Op het wand-scherm tegen de muur, het geluid heel zachtjes, is AmsterdamTube te zien met nieuws en actualiteiten. In de kleine zithoek bij het raam zit een man. Op de vensterbank staat een halfvolle beker met koffie. De man maakt bewegingen in het luchtledige met zijn rechterhand, de hand met daaraan een smartGlove, lijkt te zitten bladeren. Zo te zien zit hij documenten te bewerken, want af en toe tikt en veegt hij in het luchtledige. Er wordt op de deur geklopt. De man kijkt op naar rechts. Een jonge, kaalgeschoren, uiterst donkergekleurde, atletisch gebouwde vrouw, een hele knappe ook, hangt nonchalant tegen de deurpost, de armen over elkaar, op haar gezicht een glimlach. De man ziet de vrouw en glimlacht ook. Hij gebaart naar de zitplaats naast hem.

“Goedemorgen, Banda, ga zitten. Doe de deur maar dicht.”

Banda, junior rechercheur Banda Okeefa van de afdeling Moordzaken en sinds april vorig jaar zijn pupil, doet de deur dicht en gaat naast Aziz zitten: “Jij ook een goedemorgen. En vooral: gefeliciteerd.”

Aziz kijkt haar niet-begrijpend aan: “Gefeliciteerd? ... Met wat dan?”

Banda grinnikt: “Ik hoorde vanochtend op het nieuws dat je weer de meest begeerde vrijgezel van Amsterdam bent? Al vijf jaar op rij? Dus proficiat.”

Aziz kan er wel om lachen, dan zegt hij: “Heb je Haakan nog gesproken? Na eergisteren in het Het Elfde Gebod?”

Banda geeft Aziz lachend een stomp: “Hoezo?”

Aziz schiet in de lach: “Hoezo?” vraagt ze ze dan heel onschuldig. Ja ja ... Meisje, jij viel als een blok voor die gozer ... En hij voor jou ... En ik heb dat hele spektakel mogen aanschouwen ... Van begin tot eind.”

Lachend geeft Banda Aziz weer een stomp: “We waren gisteren de hele dag samen. Had ik niet alleen een vrije dag, maar ook een vrij dag, ook al was het een maandag. Snappie? ... Gozer? ... Hij is nu voor een week weg. Da's wel een nadeel, dat hij piloot is. En hij wil liever niet met z'n gezicht op een Tube. Dus tegen niemand vertellen, hè?”

Aziz grinnikt: “Ja, dat laatste kan ik me wel iets bij voorstellen. Gelijk heeft ie. Ik zie de koppen al voor me: de Zwarte Panter en haar vriend de Noorman. De Boterkopjes hier in Amsterdam gaan er niet om kunnen lachen. Dat die Zwarte Panter weer net een blanke als vriend heeft, zeg.”

Banda knikt lacherig, dan: “Wat ben je eigenlijk aan het doen?”

“Administratieve flauwekul, die heb ik nog steeds. En vooral projectwerk.

En jij?”

“Ik hang een beetje rond. Zit eigenlijk te wachten op de volgende opdracht.”

Aziz zit te grinniken: “Saai, hè? Die fase tussen twee zakies? Je hebt afkick-verschijnselen, meisje.”

Banda grinnikt ook: “Ja, dat zal het zijn.”

“Weet je al in wiens team je komt? Wanneer je klaar bent bij mij? In april?”

Banda krijgt een sacherijnige blik: “Ik kreeg gistermiddag een bericht van HR. In het team van een grote vriend van jou: Remco van der Steege. Of all people!”

Aziz knikt met een begrijpende blik: “Ja, da's balen, meid. Die Van der Steege is een echte lul. Die werd indertijd helemaal gek van mij. Toen ik nog in zijn team zat. Die wilde dat ik hem memo's stuurde over de voortgang van mijn onderzoeken. En ik vertikte dat, zei dat hij mijn dossiers maar moest lezen. Kon hij niet om lachen. Kathleen kan die lul ook niet luchten of zien. Hij heeft geprobeerd haar voor z'n karretje te spannen richting mij. Toen we allebei in z'n team zaten. Eind jaren dertig. Moet je net bij Kathleen zijn.”

Nog steeds sacherijnig zegt Banda: “Volgens mij doet HR dat expres, mij bij Van der Steege plaatsen. HR weet ook hoe jij en Van der Steege over elkaar denken. Jou kunnen ze niet pakken, dan maar je pupillen ... Ik heb een paar maanden geleden in de kantine mot gehad met een Boterkop van HR, die zat te zeiken tegen me. Over blanken. Witten. Dus eigenlijk over jou. Dat blanken van nature slecht zijn en zo, dat zit in hun genen, dat soort praat. Moet je net tegen mij zeggen natuurlijk. Greg stond erbij, Greg Santini, die junior van Terrorismebestrijding. Die heeft me weggetrokken, want ik stond op het punt die trut een beuk te verkopen. Laat nou net die trut gaan over die toewijzing van mij, zeg ... Snap jij dat eigenlijk? Dat ... hoe zal ik het noemen ... nou ja, gewoon wat het is: racisme? Van die Boterkopjes? ... En dat ze er nog mee weggomen ook? Met al die onzinnige praat? Ik bedoel ... In 2044? ... Hier in Amsterdam? ... Kijk eens goed om je heen, Boterkop, denk ik dan.”

Aziz zit te grinniken: “Nou, meid, *daar* heb ik wel een antwoord op. Op allebei je vragen. Wil je ze horen? Zijn wel Aziz Dijkstra-antwoorden. Als je begrijpt wat ik bedoel.”

Banda begint te lachen, kent Aziz al langer dan vandaag dus ook z'n opvattingen en vooral zijn verwoording van die opvattingen: “Nou?”

“Ik kreeg een keer ruzie met zo'n Boterkop. In een kroeg. Over zijn uitspraken over gekleurde types zoals hij en over 'witten', over mij dus. Want ja, ik was volgens hem 'slecht' en zo, koloniaal gelul, slavernij, white privilege, je kent die praat wel. En ik dacht: oké, gozer, ik zal jou eens van repliek dienen. Aziz-style. En toen zei ik tegen hem dat ik zijn persoonlijkheid op twee manieren kon duiden. Of het was een verschrikkelijke narcist met grootheidswaan. Want hij zag zichzelf als lichtgekleurde als de vertegenwoor-

diger van het beste in het Zwarte en Blanke ras. Van zwarten hun atletische fysiek, van blanken hun superieure intellect. Dat soort praat. Of hij had last van een verschrikkelijk minderwaardigheidscomplex. Als lichtgekleurde was hij altijd minder intelligent dan die intellectueel superieure Blanke, dan mij dus, en moest dat dus verschrikkelijk overcompenseren met stoer King Kong-gedrag. Zo'n verhaal. En dat het volgens mij om dat laatste ging, dat hij dus een minderwaardigheidscomplex had. Omdat ik nog nooit zo'n hoop onzin had gehoord. En of hij wel wist dat blanken, die Witten, zijn begonnen met ras, de rest van de wereld dacht toen tribaal, noem het beestje maar gewoon bij de naam. Dat ik dat wel komisch vond, dat hij een concept van de Witte zo integraal gebruikte. En dat het getuigde van een uiterst oppervlakkig intellectueel vermogen, alleen maar naar de buitenkant van iemand kijken, naar diens huidskleur. Wat allemaal mijn stelling bewees: dat hij intellectueel inferieur was aan mij. En ik eindigde met: en nu moet ik naar de plee, naar mijn eigen gezeik luisteren. Dat gezicht van die gozer? Ook omdat ik er alles in een salvo uitsmeet? Pats, pats, pats. Met een gezicht alsof het de normaalste zaak van de wereld was. Ik was die avond in topvorm. Moet je maar eens vragen aan Kathleen, die stond er bij. Die stond echt op haar tanden te bijten om niet in de lach te schieten. Kathleen heeft wel meer van dat soort 'incidenten' meegemaakt.”

Banda zit meewarig te grinniken: “Ja, dat weet ik, ze heeft me er wel eens een paar verteld, maar deze kende ik nog niet. En ook weer typisch Aziz Dijkstra: met een gestrekt been erin. As if Aziz Dijkstra gives a shit.”

“Ja, zeg, ik ga toch niet serieus in discussie met zo'n eikel? Ik bedoel ... Moet ik dat soort praat nou serieus nemen?”

“En waarom komen ze er mee weg?”

Met een grijns op z'n gezicht zegt Aziz: “Nou, weet je, vooral aan de linkerkant van het politieke spectrum, bij de afdeling Autoritair, in meer of mindere mate, ik heb het dus nadrukkelijk over klassiek Links, loopt heel wat volk rond met een Messias-complex. En verschrikkelijk racistisch en seksistisch is. Ik heb het dus over blanken. Over witten. Met name mannen. Want ja, zij moeten die arme vrouwtjes en vooral die arme kleurtjes in bescherming nemen, die kunnen dat niet zelf. En zeker die kleurtjes zijn ook aandoenlijk emotioneel en passioneel, zijn nog zo 'in touch' met hun natuurlijke staat, ja, dan floepen ze er wel eens rare dingen uit. Over die gemene Witten, weet je wel. Je moet het die kleurtjes maar vergeven, ze weten niet beter. Je kent die types wel, die white saviors.”

Banda zit te lachen: “Dat heb je vast wel eens zo'n type voor de voeten geworpen. Je zit zo te grijnzen. En ik ken jou een beetje. Nou?”

Aziz knikt lachend: “Raad eens? Het is iemand bij het korps, een heel hoog iemand.”

Banda schiet in de lach, op haar gezicht een blik van ongeloof: “Je meent

het? ... Echt? ... *Evertsen?*”

Aziz schiet ook in de lach: “Echt wel. Maar wel indirect. Ik ken Evertsen een beetje. Die is op zijn manier best wel vooruitstrevend en ruimdenkend, zo'n beetje als die progressieven van vroeger. En dat progressieve volk, dat *zogenoemd* progressieve volk? *Dat* ken ik heel goed. Heb vroeger heel veel naar ze staan te kijken en te luisteren. Wanneer er geen kleurtjes bij waren en wanneer die er wel bij waren. Of wanneer er geen vrouwen bij waren en wanneer wel. Of wanneer er geen laagopgeleiden bij waren en wanneer wel. Begrijp je? En het is niet dat ze zo racistisch, seksistisch of elitair zijn. Het is geen hypocrisie van ze, nee, het is *dedain*, een verschrikkelijk *dedain*. En het ergste? Ze weten ook niet beter, die zien zichzelf echt als het 'betere' volk, snap je, als de boven ons gestelden, ons het gewone volk, het plebs ... Nou wil het geval dat ik al jaren heel goed door een deur kan met Sanne Boekstaaf, die was vroeger de PA van Helena Pantopoulos en nu die van Evertsen. Saillant detail: Sanne heeft een redelijk donker kleurtje. En ze is honderd procent Bijlmernees, hard-core. En je weet hoe de Bijlmer denkt over de Puzzelman, niet, vooral die Bijlmer-tantes? Dus van Sanne krijg ik wel eens dingen te horen, als je begrijpt wat ik bedoel. Van haar heb ik begrepen dat Evertsen een beleid voor gekleurde vrouwen erg belangrijk vindt, dat die meiden extra gestimuleerd moeten worden, dat soort gedoe. Zoiets heeft hij bij zijn aantreden als hoofdcommissaris eens tegen haar gezegd. Evertsen heeft dus blijkbaar ook dat *dedain*. Tell me something new, Uncle Berry ... Je kent Katie, de vrouw van Dennis, een hele donkergekleurde Botswanaanse, in dit verband een belangrijk detail. En Katie en ik kunnen heel goed door dezelfde deur, zij kan die grappen en grollen van mij wel waarderen, da's ook een belangrijk detail ... Dat is de context ... Dus eind oktober sta ik te praten met Evertsen en Katie op de afscheidsborrel van Chantal Tuindorp, je weet wel, die gekleurde senior van FED. Chantal is een hele capabele agente, echt wel, en een dijk van een meid. Geen wonder dat de FIOD haar in dienst wilde nemen. Begint Evertsen tegen Katie en mij over dat beleid om gekleurde vrouwen zoals Chantal te stimuleren. Zeg ik met een stalen smoel: die meid was er zonder dat beleid ook wel gekomen en vooral zonder die seksisten en racisten en zo die dat beleid hebben opgesteld. Want ja, die moeten die arme vrouwtjes en kleurtjes helpen. Want die arme vrouwtjes en kleurtjes kunnen dat niet zelf, die zijn te emotioneel of te passioneel, te weinig intellectueel, wat ik net allemaal zei over Autoritair Links, over die zogenaamde progressievelingen. Over hem dus eigenlijk. Begrijp je? En Evertsen staat me echt zo aan te gapen van 'What the fuck zeg jij nou, Dijkstra?' Katie daarentegen? Die rolde letterlijk over de grond van het lachen. Omdat ik Evertsen dat gewoon vlakaf meedeelde, tussen neus en lippen door, met dat stalen smoel van mij, een beetje lichtelijk verbaasd kijkend, zo van: heb jij dat memo dan nog niet gelezen? En ik ben natuurlijk wel de Puzzelman, die

gozer die zo rete populair is in de Bijlmer. Of all places. En juist die zegt *dif?* Over *kleur?* En die vrouw van Dennis, nota bene een *zwarte* vrouw, lacht er ook nog om? What the fuck? ... Evertsen? Die wordt ondertussen knettergek van mij.”

Banda zit te hikken van het lachen, dan geeft ze Aziz een stomp: “Jij bent echt volslagen gestoord, man. Zoiets zeg je toch niet? En dan ook nog tegen Evertsen?”

Aziz maakt een verontwaardigde knik met z'n hoofd: “Echt wel. Ik erger me kapot aan die praat. Het is toch ook waar wat ik zeg? Ik bedoel ... Ik durf er vergif op in te nemen dat vrijwel alle vrouwelijke agenten en agenten met een kleurtje zich mateloos ergeren aan die praat. Sanne ook, hoor. En Chantal zeker, die kon daar helemaal van op tilt gaan. Trouwens, jij en Kathleen ergeren je ook aan die praat, niet dan? Want dat is nu juist het venijnige aan dat soort ideeën. Ze lijken zo vriendelijk, meegaand, goed bedoeld, whatever, maar het is feitelijk neerbuigend. Op het onbeschofte af. The soft bigotry of low expectations. Iedereen wil gewoon serieus genomen worden, als persoon, als mens, vrouwelijke agenten en agenten met een kleurtje ook, dat zijn geen kleuters, hoor. Doe effe normaal tegen dat volk, man. Toch?”

Banda zit nadrukkelijk te knikken: “Ja, ik weet precies wat je bedoelt.”

“En Evertsen is echt niet de enige bij het korps. Bij HR stikt het van dat volk, die lul van een Marcellus voorop, de HR-directeur. Waarom denk je dat er bij HR zoveel Boterkopjes rondlopen? En in de Stopera denkt heel Nieuw Links ook zo, Van Tongeren inclusief. En dat Groen Amsterdam ook, zeker weten. En volgens mij veel ambtenaren in en rond de Stopera ook, in ieder geval de top. En bij het OM lopen ook een paar van die types rond. Nolens bijvoorbeeld, de officier van Justitie van Babar. Hoofdofficier Veringa ergert zich mateloos aan dat volk, maar heeft geen juridische handvatten om dat volk uit het OM te gooien. Vergis je niet, Banda, Amsterdam Vrije Stad is al zestien jaar aan de macht in Amsterdam, maar veel hoge posities worden nog steeds bezet door dat zogenaamd progressieve volk.”

Banda knikt: “Ik kan me nog herinneren dat je helemaal in het begin, ik dacht zelfs op de eerste dag al, zei dat je me het Amsterdam achter de schermen ging laten zien. Woorden van die strekking. Met wat ik nu allemaal weet? Dan snap ik veel dingen veel beter, dingen die ik zie gebeuren in de stad, bij de politie. Omdat ik nu de politieke spelletjes erachter weet. Maar vrolijker ben ik er niet van geworden. Zoiets zei je toen ook: dat ik sadder and wiser zou worden.”

“Niet getreurd, Banda, Amsterdam Vrije Stad is al een heel eind opgeschoten. Bij het OM is Veringa de baas, in de Stopera is Langenbosch de baas en Falk is de baas op het marinekwartier. En bij het korps hebben we Dennis, de bedenker van die nieuwe politie. Alleen al daarom is Dennis heel erg belangrijk in dit krachtenveld. Evelien en Youssef zijn ook aan boord, net

zoals de andere drie BC'ers. Volgens mij heeft Fleur Nooteboom van FED ook veel sympathie voor Amsterdam Vrije Stad. En volgens Dennis lijkt commissaris Dione van district Zuid ons ook wel te mogen, dat schijnt nogal een fan van mij te zijn. Van het OM heb ik geen duidelijk beeld. Van de Stopera wel, van de ambtenarij dan. Daar lopen Sam en Ochtendwolk al jaren over te zuchten, dat ze de top niet weg kunnen krijgen. Hoe dan ook, als je weet hoe je moet kijken naar het Amsterdamse politieke krachtenveld, dan zie je dat we de oude garde min of meer bij de keel hebben, maar nog te weinig mensen in hoge posities hebben zitten om hen echt definitief aan te pakken. Wat ik wel vaker tegen je zeg: dit is echt een kwestie van de lange adem. De lange mars door de instituties.”

Aziz keert zich naar Banda: “En het mooiste? Als je alle lijntjes kent? Sam kende Veringa en die kende weer Dennis en die mijn oom Atse. Zo ben ik erin gerold. En Veringa en ik kenden Falk en die kende weer Youssef, Youssef heeft vroeger bij de Marine gezeten. En ik kende Delphine. En Kathleen en jou. Begrijp je? ... Je kunt alleen toetreden tot dit gezelschap wanneer je een vriend bent, een echte vriend. Een betrouwbare vriend. En op uitnodiging. In die zin is Amsterdam Vrije Stad een uiterst elitaire club, dat klopt. Maar Sam kent de politieke geschiedenis van libertair Links, wat ze altijd de kop kostte. En hij trok de conclusie: niet revolutie, maar evolutie, desnoods een trage evolutie, maar wel eentje met uitsluitend capabele en vooral integer mensen aan de knoppen, einde discussie ... Je zou bijna zeggen dat het om een samenzwering gaat. En dat klopt best wel. Alleen doen we natuurlijk wel alles binnen de grenzen van de wet. En wij zijn echt links en progressief, want ons oogmerk is wel degelijk de verheffing van de massa, van iedereen zelfs, vanaf de eerste tot de laatste seconde. Zoals wij dat zien natuurlijk. Ieder normaal denkend mens, de gewone Amsterdammer voorop, weet echt wel wat voor vlees hij in de kuip heeft met Amsterdam Vrije Stad. Waarom wil iedereen naar Amsterdam komen? Omdat Amsterdam Vrije Stad er zo'n puinzooi van heeft gemaakt? Echt niet ... Daarbij, klassiek Links loopt altijd te zeiken over kleur, maar een zwarte burgemeester neerzetten in Amsterdam? Op dat idee kwamen ze nooit. Ja ja, me reet. Geen grotere racisten dan linkse racisten. Ik bedoel ... Jij woont in de Bijlmer. Al je hele leven. Dus jij weet ook hoe de Bijlmer vroeger naar Amsterdam Vrije Stad keek en hoe ze er nu naar kijkt. Die Bijlmernezen zijn echt niet gek, hoor. Je kunt ze misschien een tijd voor de gek houden, maar niet voor eeuwig. En door dat gedoe in '39 met die Haïtianen is de Bijlmer en masse tot inkeer gekomen. Heb je de verkiezingscijfers van Langenbosch gezien? Die kerel heeft meer dan tachtig procent van de stemmen gekregen in de Bijlmer, joh. En echt niet omdat hij zwart was. Nee, omdat hij gewoon een hele goede burgemeester is. En toevallig is hij ook zwart. Nou jullie weer, klassiek Links.”

“Jij stoort je echt mateloos aan dat volk van klassiek Links, niet? Want je

spreekt er altijd over met enorm veel gif in je stem.”

Aziz knikt: “Ik ken dat volk al vanaf het lyceum. Hun air, dat badinerende toontje naar anderen toe. En vooral: vrijwel allemaal kinderen uit de midden en hogere klassen, al dan niet met een kleurtje. En maar zeiken over de 'white privilege' van anderen, maar zelf? Zoals Delphine, Delphine van Rijn, dat ooit eens zei: 'white privilege is a myth, rich privilege is a fact'. Mijn tante Eike zegt altijd dat dat volk de grootste verraders van de lagere klassen zijn. Die stoort zich nog meer aan dat volk dan ik. Of neem nou Evangelina Di Angeli, die vrouw van dat proefschrift dat op de literatuurlijst staat. Die is redelijk donker van kleur. Die tante is echt de allerlaatste tegen wie je dat soort praat moet uitslaan, dat zeg ik je. Want die gaat dan in God-mode, om het zo te zeggen, die hakt je verbaal helemaal aan gort. In vier of vijf zinnen. En dan ben je echt helemaal uitgeluld. Dat heb ik vaak genoeg meegemaakt aan de UvA. Want dat volk kon het blijkbaar niet hebben dat Evangelina optrok met een witte, met mij. En dan meende dat volk haar daarop te kunnen aanspreken. Nou, echt niet. En dat maakte ze dat volk dan even duidelijk. Op een nette manier, Evangelina is een dame, die scheldt niet. Waardoor haar reactie waarschijnlijk nog meer impact had.”

Banda zit peinzend te knikken, haar blik op oneindig.

Aziz, grote broer, denkt Banda, nu ook weer. Hoe jij praat over deze vrouw? Je hebt gewoonweg niet door hoe stapelgek je bent op die vrouw. Nog steeds niet. Je ziet het gewoonweg niet. Wist ik maar een manier te bedenken om je ogen open te laten gaan.

Na een paar seconden zegt Banda: “Nu ik het grotere plaatje ken? Hier in Amsterdam? Politiek en financieel en zo? En relaties tussen mensen zoals Veringa en jou? Dat maakt heel veel dingen stukken duidelijker, dingen die ik zie in bijvoorbeeld repo's op AlternatiefTube. Nu weet ik: o ja, dat is een gewoon een politiek spelletje waar die en die bij betrokken zijn. Jij lijkt te praten over een nog groter plaatje. Da's echt een serieuze onderneming, Aziz, dat kost jaren, eigenlijk een heel leven. Je hele leven.”

Aziz knikt.

“Hoe ken jij eigenlijk commandeur Graatsma?”

“Falk was vroeger een voetbaltalent uit Franeker dat meedeed bij de junioren van SC Heerenveen. Mijn vader is al z'n hele werkzame leven lid van het medisch team van die club. Ik kwam Falk geregeld tegen wanneer ik samen met m'n moeder mijn vader kwam ophalen en wij lagen elkaar wel en werden dikke vrienden. En dat zijn we nog steeds. Je zou het niet 1-2-3 zeggen, maar Falk is eigenlijk een hele grappige kerel. Dus wij zaten vaak met z'n tweeën in de voetbalkantine of in de trainingszaal met iedereen te kloten, grappige opmerkingen maken over iemand. Begrijp je? Vooral over spelers

van bezoekende clubs, met name die van SC Cambuur. Uit Leeuwarden. SC Cambuur en SC Heerenveen zijn namelijk aartsvijanden. Al decennia. Falk was daar echt een meester in. Die zei dan iets over bijvoorbeeld de sokken van zo'n bezoekende speler, iets heel onschuldigs, maar de hele kantine lag plat van het lachen. Omdat het zo mesjogge was. Hij heeft op zijn zeventiende een schop tegen z'n linker knie gehad en over-en-uit met z'n voetbalcarrière. Falk is gewoon een hele aardige en ook goudeerlijke kerel. Op de Friese manier wel te verstaan. Echt een man van z'n woord."

Aziz stopt even en grinnikt: "En je moest niet met hem lopen te kloten, dat zeg ik je. En wat je vooral niet moest doen, was lopen te kloten met z'n vriendje met die lange haren, met mij dus, want dan kon je een beuk krijgen van hem. Dat heeft hij ook regelmatig gedaan. Falk zag mij een beetje als z'n jongere broertje. Dat doet hij eigenlijk nog steeds. Falk dekt mijn rug. Altijd. Daarom doet hij ook altijd met me mee. Hier bij de politie, bedoel ik."

"Krijgt hij daarover nooit vragen van de vlootleiding?"

Aziz grinnikt weer: "Formeel wel. Informeel daarentegen? Ga vooral zo door, Falk. Begrijp je? In de vlootleiding zitten namelijk een stel vriendjes van Veringa en Falk en die kunnen echt wel pruimen wat Veringa, Falk, Sam en al die anderen hier in Amsterdam zitten uit te spoken, dat zeg ik je. De vlootleiding weet echt wel dat ik in '42 hulp heb gehad van Falk, toen met die poging tot een aanslag op de koningin. Waarom denk jij dat Falk vlak daarna de baas is geworden van het marinekwartier? Dat is een serieuze stap richting bevelhebber van de Nederlandse marine, vergis je niet. Die Marine? Da's best wel een raar cluppie, hoor. Wij, jij en ik, schijnen daar rete populair te zijn. Nou jij weer, Okeefa."

Banda zit hoofdschuddend te lachen: "Dit jaar bij jou? Ik heb de tijd van mijn leven gehad, echt waar. Al die dingen die ik heb meegemaakt, dingen die ik heb geleerd, over mezelf en over anderen. Vanaf dag 1. Veel gelachen heb ik ook, eigenlijk elke dag. En al die mensen die ik heb leren kennen, mensen zoals commandeur Graatsma. Of die Australiër en die Bulgaar van onze Beschermengelen, die Alex Reid en die Anatoli Bartov ... Ik vind het echt jammer dat het binnenkort is afgelopen. En ik kan nog zoveel van je leren."

Aziz haalt z'n schouders op: "Het is wat het is, Banda. En je hebt meer opgestoken dan je beseft. Dat ga je straks wel merken. Wanneer je weer de hele tijd tussen gewone agenten zit. Met alle respect naar die agenten."

Aziz kijkt Banda aan: "Ik heb Kathleen vanmorgen gesproken. Ze zou zich gisteren hebben versproken tegen je? Over Dennis en mij? Over die 'Amsterdam Approach'?"

Banda zucht: "We zaten te praten, Kathleen en ik. Over mijn jaar bij jou. Dat ik me zo amuseerde bij jou. Met jou. Al die rare zakies van je. En vooral wanneer je je 'ding' doet, dat je zo'n zakie opeens oplost. Al die andere din-

gen. En die Van der Steege, daar begon zij ook al over, dat dat zo'n eikel is ... En toen kwam die 'Amsterdam Approach' ter sprake. Op een gegeven moment zegt ze 'die Amsterdam Approach van Aziz' en slaat meteen haar hand voor de mond. Zodoende ... Ik wilde het je wel vertellen, maar ik wist niet goed hoe. Want ik wil Kathleen niet in de problemen brengen. Daar loop ik al de hele ochtend over te piekeren.”

Aziz schudt zijn hoofd: “Geen punt, joh. In al die jaren zijn jij en Joan de enige bij het korps die het ook te weten zijn gekomen. Op Kathleen na dan. Da's best wel een goede score.”

“Joan ook?”

Aziz knikt: “Joan is een hele slimme PA, die meid kan echt wel dingen bij elkaar optellen. Nou ja, ze ziet ook allerlei documenten voorbij komen. Documenten van mij of Dennis. Of van Ochtendwolk en de burgemeester.”

Aziz begint te lachen: “Weet je, Banda? Ik heb je toch wel eens verteld over dat moment voordat je iets weet en nadat je iets weet? Dat de wereld er dan opeens heel anders uit ziet? Wat ook in dat proefschrift staat, in die meditatie over leren? ... Nu je weet dat die 'Amsterdam Approach' uit mijn koker komt? ... Dan kijk je toch heel anders naar de politie? Toch? ... Dan 'zie' je opeens toch dingen? ... Nu je weet hoe te kijken? ... Da's toch lachen? ... Niet dan?”

Banda knikt lacherig en zegt dan: “Jij en commissaris Van Santen hebben wel verschrikkelijk veel lef, hoor. Om alles recht voor iedereen's neus te doen.”

Aziz lacht: “Ja ja, zal best, Okeefa. Maar je zag het pas *nadat* je het wist en echt geen seconde eerder, dat kwam niet eens bij je op ... Niet dan? ... Eerlijk zeggen!”

Banda knikt lachend.

“Dat je dat maar weet”, lacht Aziz, “Zo zie je maar weer: vanzelfsprekendheden zijn lang niet zo vanzelfsprekend als mensen denken ... We moeten wel Dennis informeren, dat jij ook weet dat het uit mijn koker komt. Dat we allemaal weten wie het allemaal weet.”

Aziz kijkt naar de klok in zijn zicht: “Ik ga even naar Evelien. Die krijgt meestal op maandagmiddag allerlei nieuwe spullen binnen vanwege dat freefor-ads beleid. Misschien zit er iets interessants tussen. Ga je mee?”

Banda knikt.

Aziz drinkt zijn koffie op en gooit het bekertje in een afvalbakje. Ze staan op en lopen het kantoortje uit.

Een minuut of drie later duwt Aziz de klapdeur open van een werkruimte van het AI-Lab op de 6de. Evelien, Evelien Boutens, eind dertig, hoofd van het AI-Lab van de Amsterdamse politie, staat bij een grote werktafel. Ze staat bewegingen te maken met haar rechterhand, de hand met daaraan haar

smartGlove. Ze kijkt niet naar de tafel, maar naar iets voor haar, boven de tafel. Daar is echter niets te zien.

Evelien ziet Aziz en Banda binnenkomen en wenkt hen.

“Leonardo?”, zegt Evelien.

“Ja?”, zegt een mannelijke computerstem.

“Sync Aziz en Banda met programma VR-Shop.”

“Gedaan.”

Nu zien Aziz en Banda in hun zicht wat Evelien voor zich ziet. Boven de tafel 'zweeft' een 3D-model van een Humming Bird: een kleine, gitzwarte surveillance robot in de vorm van een kolibrie. Het model draait langzaam rond, kan blijkbaar ook gekeerd worden, want Evelien maakt een verticaal draaiende beweging met haar rechterhand en het model komt ondersteboven te hangen. Aziz en Banda gaan bij Evelien staan.

“Dit speeltje ken ik nog niet”, zegt Aziz.

“Dit heb ik gisteren binnengekregen”, zegt Evelien, “en het is echt verbaazingwekkend, Aziz. Dit is een virtual reality werkplaats met werkelijk alles erop en eraan. Qua tools en zo, allerlei soorten werkbanken. Ik kan werkende prototypes maken. In een simulatie wel te verstaan. Met alle documenten erbij. Alles tot aan de uiteindelijke, fysieke productie van zo'n prototype. En het is absurd schaalbaar. Nu gebruik ik een Humming Bird, maar ik kan er ook een heel vliegtuig in stoppen. Net zo makkelijk. Maar het is vooral dat gemak van bedienen, zeg, daar sta ik echt van te kijken. Wat ik in een echte werkplaats doe, doe ik nu ook zo. Op precies dezelfde manier. Dat is een leercurve van nul komma nul. Ik gebruik deze Humming Bird alleen als oefenmateriaal. Die had ik er in vijf minuten in gescand, dat was echt een fluitje van een cent. En de software van die botjes hetzelfde laken een pak. Dat botje in dit 3D-model is op alle fronten functioneel identiek aan een echte Humming Bird. Een vrijwel perfecte simulatie.”

Aziz grinnikt: “Ik hoor het al: madam Boutens is enthousiast. Zal wel prijzig zijn, niet?”

Evelien lacht: “Ja, behoorlijk. Zo'n tien miljoen euro. Per actieve gebruiker.”

Aziz schiet in de lach, vooral uit verbazing, Banda staat ook te lachen: “*Pardon? ... 10 miljoen? ...* Godskolere, zeg ... En ze willen meedoen met ons free-for-ads beleid? Wij behoren toch helemaal niet tot hun doelgroep?”

Evelien lacht weer: “Ja, da's helemaal het mooie ... Echt, Aziz, dat free-for-ads beleid? Wat ik daardoor soms in mijn handen krijg? En mag houden? Voor niks? Dit ding ook weer. Bij welk bedrijf of organisatie kom je dit nou tegen? Nergens toch? Ja, bij NASA en zo. En na betaling.”

Aziz grinnikt: “Ja, meissie, jij zeker mag Sam Goldberg erg dankbaar zijn, dat geniale idee kwam van hem ... Waarom willen ze eigenlijk meedoen met ons free-for-ads beleid? Dit lijkt me eerder iets voor een R&D afdeling van een ingenieursbureau of zo, niet voor een politiekorps. Toch?”

Evelien geeft Aziz lacherig een stomp: “Jij, gozer. Nou ja, jij en ik. Ik sprak die leverancier een paar maanden geleden op een beurs. Die schijnt dus met argusogen te volgen wat wij hier allemaal uitspoken. Jij en ik. Bij de politie. En volgens die leverancier de rest van 'het wereldje' ook. Hoe wij technologie inzetten en zo. Die Beschermengelen bijvoorbeeld. En die Zoom & Aim in onze smartGlasses. De technische kant van de 'Amsterdam Approach' intrigeert hen blijkbaar mateloos. Ja, gozer, ongelogen, jij en ik schijnen heel erg 'hot' te zijn in dat wereldje. Da's toch grappig?”

Aziz kan er wel om lachen, Banda zeker, dan: “Wat zit je nu te pielen met die Humming Bird?”

“Ik kan in het model allerlei instellingen aanpassen, systeeminstellingen, en ook de software. En dat dan testen in die simulatie. En na afloop dat allemaal uploaden naar de echte robot, wanneer ik het in het echt wil testen.”

Aziz begint te lachen: “Madam Boutens! Ik ken u langer dan vandaag. U wil gaan knutselen aan onze Humming Birds? Vertel, welk sinister wapen heeft u deze keer bedacht?”

Evelien schiet in de lach, Banda ook: “Ja, ik heb wel iets moois bedacht, vind ik zelf. Ik noem het project Dolittle. Wil je het horen?”

Aziz maakt lachend een knikkende beweging met z'n hoofd, zo van: vertel!

“Nou, ik dacht zo. De commando's aan die vogeltjes zijn niet zo complex om uit te spreken. En vogeltjes fluiten, echte vogeltjes. Wat nou als de door jouw uitgesproken commando's hoorbaar zijn als fluitjes en dat de antwoorden van die botjes ook in de vorm van fluitjes zijn? Die eerste kun je produceren via je smartMike en je smartEar kan die antwoordfluitjes ontcijferen. Begrijp je? Dan staan jij en zo'n vogeltje te fluiten naar elkaar. Althans zo lijkt het voor anderen. Dokter Dolittle, de man die met dieren kan praten. Jij daarentegen spreekt gewoon je commando's uit en jij ziet in je zicht de 'gewone' resultaten van die vogeltjes.”

“En die fluitjes dan? Hoe maakt je die dan?”

“Meneer Dijkstra, dit is het AI-Lab! ... U neme een opname van een echte kolibrie of een ander vogeltje, knipt daar een bepaalde, zuivere fluit uit, stopt die in een AI-synthesizer en u kunt harmonisch fluiten op elke toets van het toetsenbord. Die toetsen koppel ik aan bepaalde commando's en antwoorden en voilà: fluitjes.”

Banda staat te lachen: “En dat heb je allemaal net bedacht?”

Evelien schudt haar hoofd: “Ik zit er al langer aan te denken. Vanwege die Humming Birds zelf. Ik heb die specificaties eens een keer zitten te bestuderen. Met die dingen is veel meer mogelijk. Meer zelfs dan dat de fabrikant zelf beseft, denk ik. Want beseft wel: ik verander helemaal niets aan de hardware. Maar ik had niet de mogelijkheid om dat idee uit te testen. Totdat ik dit ding gisteren in m'n handen kreeg, want het mooie aan VR-Shop is dat ik twee of meer totaal verschillende modellen met elkaar kan laten samenwer-

ken in een simulatie. Let op.”

Evelien tikt iets aan in haar zicht en naast de Humming Bird verschijnt een smartGlass in hun zicht, eentje zoals zij alle drie dragen.

“Die smartGlass is het model van onze smartGlass. Ik kan nu dat model laten communiceren met het model van dat vogeltje. Via die fluitjes. Gesimuleerde fluitjes wel te verstaan. Maar om zo'n simulatie aan de praat te krijgen, moet ik dus eerst in beide modellen software en instellingen aan gaan passen. Daarna kan ik alles testen. In die simulatie. En als dat allemaal werkt, dan kan ik het testen in de praktijk. Tenminste dat is het idee, zo ver ben ik nog niet. Zoveel heb ik nog niet kunnen doen. Want ik wil ook dat de fluitjes 'mooi' klinken, begrijp je? Dat het zuivere tonen en akkoorden zijn. Harmonisch. Betoverend eigenlijk. Want stel je voor, Aziz? Je ziet en hoort Banda fluiten tegen een vogeltje? En je ziet en hoort dat vogeltje terugfluiten? Zeg in C majeur? En je weet niet beter, ook omdat die Humming Birds zo verdomde realistisch zijn? Volgens mij sta je dan echt wel even te kijken.”

Aziz heeft het lacherig aangehoord: “Ja ja, madam Boutens ziet dit idee wel zitten, die is lichtelijk uit haar dak aan het gaan, niet?”

Evelien en Banda schieten allebei in de lach.

Nog steeds lachend geeft Evelien Aziz een stomp: “Maar deze keer is het wel heel erg leuk om mijn proefkonijn te zijn, niet? En niet tegen mij liegen, Aziz Dijkstra!”

Aziz knikt lachend: “Rustig, meissie, rustig.”

“Heb ik nog een mooie voor je.”

“Wat bedoel je?”, lacht Aziz.

“Nou, dat vogeltje? Stel nou dat je, om wat voor reden dan ook, een aantal van die botjes om je heen hebt vliegen. En die fluiten terug naar jou. Op zich is het niet zo moeilijk om die botjes in koor te laten fluiten, want je kunt ze syncen via een lokaal netwerk tussen die vogeltjes. Begrijp je? Dat een stuk of vijf van die botjes tegen je staan te fluiten? In verschillende tonen? In koor? Dat het lijkt alsof ze een melodietje fluiten?”

Aziz schiet in de lach, Banda staat ook weer te lachen: “Ja, het is nu wel zeker: madam Boutens heeft de dampkring verlaten. Maar het idee staat me heel erg aan ... Nou, heb je nog meer grappen?”

“Eigenlijk wel”, lacht Evelien.

Aziz schiet weer in de lach, Banda ook: “Heb jij iets geslikt of zo?”

Evelien schudt lachend haar hoofd: “Dat in koor laten fluiten van die botjes? Daardoor kreeg ik een ander idee. Dat je een stel van die botjes hun normale observatiefuncties op iets laat uitvoeren, maar nu als groep. Een zwerm van Humming Birds die met elkaar gesynched zijn. Een Humming Swarm. Zo'n zwerm kan je dan real-time info geven over een situatie vanuit verschillende standpunten. En omdat die vogeltjes zo klein zijn en ook zo realistisch, kun-

nen ze heel dichtbij komen. En dan krijg jij een gedetailleerder beeld. Real-time. Dat noem ik project Humming Swarm.”

Aziz staat na te denken voor een seconde of vijf: “Dat is eigenlijk best wel een interessant idee ... Probleem is wel je tests in de echte wereld met onze echte Humming Birds. Die zijn in gebruik, die zijn niet zomaar beschikbaar voor een zwermtest. Of we moeten er veel meer van hebben. Enig idee hoeveel je er nodig hebt voor zo'n zwermtest?”

“Tien toch wel minimaal.”

Aziz grinnikt: “Nou, die fabrikant gaat lachen wanneer ik hem dat vraag, die dingen zijn tyfusduur ... Zeg? ... Deze ideeën van je? ... Die zitten 'verborgen' in de bestaande specificaties van die Humming Birds, niet? ... En die fabrikant beseft dat zelf niet? ... Zoiets zei je, dacht ik.”

Evelien knikt: “Wat ik eigenlijk doe, is eerst een grondige herconfiguratie. Across the board. Met behoud van de bestaande functionaliteit. Een integrale upgrade. Daarna pas voeg ik mijn functionaliteit toe.”

“Da's helemaal mooi”, zegt Aziz, “Je praat over add-ons. Die kunnen we dus afzonderlijk in de verkoop gooien. Die fabrikant ook blij. Krijgt zomaar een paar producten in de schoot geworpen met de stempel: invented, designed and used by the Amsterdam Police. En als ik je goed begrijp, krijgt die Humming Bird zelf ook een stempel: upgraded by the Amsterdam Police. Wat wil die fabrikant nog meer? Dan krijgen we die tien botjes wel, meer zelfs.”

Evelien maakt een afwerend gebaar met haar rechterhand: “Die botjes ben ik wel even mee zoet, Aziz, en ik heb ook nog een AI-Lab te runnen. En al die andere projecten. Als ik afga op mijn gevoel? Een jaar. Minimaal. Die tijd heb ik toch echt wel nodig.”

Aziz denkt even na, dan: “Doe het zo. Bij deze krijg je een groen licht. Go for it. Bepaal het lekker zelf, Evelien, ook het tempo. Stuur Dennis, Ochtendwolk en mij wel even een memo. Waar het idee over gaat en zo. En een idee van een tijdspad. En kosten. Afijn, je weet wel.”

Evelien knikt.

“Hou die projecten Dolittle en Humming Swarm vooralsnog onder de pet. Hoe minder mensen ervan afweten, hoe meer mensen straks achterover vallen wanneer we een praktijktest doen.”

Evelien grinnikt: “Bij deze weten alleen wij drieën ervan. En Dennis en Ochtendwolk natuurlijk.”

“Heb ik nog een leuke voor je. Straks in het veld? In het echt? Dan moet ik zo'n botje of groepje van botjes bij me kunnen roepen. Om welke reden dan ook. Ik wil ze bij me kunnen roepen door op mijn vingers te fluiten. Begrijp je? We moeten natuurlijk wel in stijl blijven. Is dat te doen?”

“Vrij makkelijk zelfs.”

Aziz krijgt nog een idee.

“Dat beeld van die botjes samen? Kan dat real-time in mijn zicht geprojec-

teerd worden? Maar dan zo dat het lijkt alsof ik bijvoorbeeld door de muur kan kijken van de kamer waarin die botjes zitten? Begrijp je wat ik bedoel?” Evelien staat te lachen: “Door een muur kijken, gozer? Op papier kan dat wel, denk ik. Moet ik aan tafel gaan zitten met Ravi, want projecties is zijn ding. Dan komt hij wel te weten van project Humming Swarm.”

Aziz schudt z'n hoofd: “In geval van Ravi is dat geen probleem.”

Evelien keert zich nog steeds lachend naar Banda: “Hoor je dat? Deze gozer wil dus echt dat ik hem door muren heen laat kijken ... En dan vinden mensen het gek dat ik vind dat ik de leukste baan ter wereld heb, zeg ... Ik werk niet alleen met de mooiste spullen, maar deze gozer is ook de leukste opdrachtgever.”

Evelien heeft zich bij dat laatste weer naar Aziz gekeerd en geeft hem lachend nu een paar porren. Die probeert haar gepor te ontwijken, ook lachend. Banda staat glimlachend te kijken naar het gestoei van Evelien en Aziz, kan zich dat gevoel van Evelien heel goed voorstellen. Samenwerken met Aziz is nu eenmaal dikke pret. Vanaf de eerste seconde.

Evelien is zielsgelukkig qua werk. Ze is zo'n beetje de enige ingenieur ter wereld die een AI-Lab runt bij een politiekorps. En dan ook nog eens bij de Amsterdamse politie, bij dat korps waar die fameuze 'Amsterdam Approach' wordt ontwikkeld, dat korps dat bekend staat om haar integrale inzet van AI en andere hoogwaardige technologieën, dat korps ook waar die beroemde Puzzelman rondloopt, die rechercheur waar ze in haar rol als hoofd vrijwel dagelijks mee te maken heeft. En dan de spullen die ze in haar handen krijgt, zeg. Wapens, bots, AI-systemen, programma's, smartWearables, werktuigen, je kunt het zo gek niet opnoemen. Echt het neusje van de zalm. En niet zelden het duurste spul. En soms wordt dat nieuwe spul korpsbreed aangeschaft. Zoals die beschermengelen. Of die smartGlasses. En dan ligt het volledige beheer bij het AI-Lab, bij haar en haar medewerkers. Dan fungeert het AI-Lab als een soort van garage, dan mogen ze samen lekker sleutelen aan al dat mooie spul, moet ze ook contacten onderhouden met leveranciers wereldwijd. En soms moet ze naar zo'n leverancier dus ze reist best wel wat af. En geregeld is ze bezig met projecten van haar of van Aziz, probeert ze nieuwe ideeën of nieuw binnengekregen producten uit, maakt vaak ook fysieke prototypes. Dan fungeert het AI-Lab als een soort van R&D werkplaats, dan mogen zij en haar medewerkers lekker sleutelen aan prototypes, zowel hardware als software. En regelmatig moet ze demo's van zo'n prototype geven op congressen en beurzen in het buitenland. En het gebeurt niet zelden dat zo'n prototype in productie wordt genomen door een fabrikant, dan moet zij toezicht houden op het productieproces. Met veto-recht zelfs. Evelien is ook bekend met die IJslandse simulatie, ook dat vindt ze mateloos interessant, niet in het minst omdat het haar werk in een heel ander daglicht

plaatst, een groots daglicht. En haar salaris is natuurlijk ook niet misselijk, laten we wel wezen.

Maar echt het allerleukste aan haar werk is Eveliens opdracht. Denk met ons mee, pro-actief, out-of-the-box, over nieuwe wapens en hulpmiddelen in de strijd tegen de misdaad, dat is eigenlijk wat ik en Aziz van je vragen, had commissaris Van Santen gezegd aan het einde van haar sollicitatiegesprek met hem en Aziz. En het is nog waar ook. Voor vrijwel al haar ideeën krijgt ze groen licht om die verder uit te werken. En ook haar adviezen om een product wel of niet aan te schaffen, worden vrijwel altijd overgenomen. Vaak als hamerstuk. En haar inbreng in strategische discussies over de politie en de rol van AI en Robotica daarbij, ook die wordt in hoge mate op prijs gesteld. Evelien voelt zich op alle fronten gewaardeerd door Aziz en het korps.

Voor Evelien voelt het soms aan als een sprookje. Door een smerige streek van haar ex was haar carrière over en voorbij, daarvoor was haar naam te erg beschadigd. En dus leek het haar maar beter 'onder te duiken' in een lage, anonieme baan, zo'n baan als bijvoorbeeld hoofd van een AI-Lab bij de Amsterdamse politie. Dan kon ze een 'very low profile' aanhouden. Want ja, wat stelde zo'n baan eigenlijk voor, niet? Totdat ze dus aan tafel zat met commissaris Van Santen en Aziz. En nu? Zo'n drie jaar later? Nu gaat haar carrière in de allerhoogste versnelling. Nu willen verslaggevers van vakbladen haar interviewen, nu wordt zij uitgenodigd als spreker op congressen, nu wordt zij in het Nederlandse ingenieurswereldje gezien als één van de belangrijkste hedendaagse ingenieurs in Nederland. Dat kan haar ex mooi in z'n zak steken.

Evelien vindt Aziz een hele leuke collega. Voor haar is hij allang niet meer die raadselachtige Puzzelman, maar die grappenmaker van Moordzaken, die knappe gozer met die lange, blonde haren, lichte baard en werkelijk prachtige blauwe ogen. De afgelopen jaren heeft ze vaak met hem zitten te praten. Over van alles en nog wat. Hoe hij bijvoorbeeld naar een plaats delict kijkt. En wat in zijn ogen dan een handig hulpstuk zou kunnen zijn. Hardware dan wel software. Of een organisatorische maatregel om de afwikkeling van zo'n plaats delict te verbeteren. Dus ze kent Aziz ondertussen een beetje.

En soms ... soms wordt Evelien overvallen door een absurde gedachte ... Dat die hele 'Amsterdam Approach' niet afkomstig is van commissaris Van Santen, maar van Aziz. Want echt, Aziz kan opmerkelijk goed uitleggen waarom binnen het kader van die 'Amsterdam Approach' een product of dienst nodig is, beter dan de commissaris. Maar ook de visie achter die aanpak, de strategie, al die zaken, Aziz kan daar heel aanstekelijk en ook heel beeldend over vertellen. Uit de losse pols. Evelien moet dan eigenlijk wel een beetje lachen om zichzelf. Als hoofd AI-Lab weet zij als geen ander wel-

ke delen van de systemen van het korps zijn aangepast op aanwijzing van met name Aziz. Als je dan het totaal van al die wijzigingen beseft? Alsof Aziz de politie zat te reorganiseren? Recht voor ieders neus? Hoe absurd wil je het hebben? Evelien vindt dat wel een komische gedachte, want het zou echt wel een goede grap zijn. Toch?

Ja, Evelien, dat zou inderdaad een goede grap zijn. Maar weet je wat nou echt grappig is, meisje? Dat gaat Evelien beseffen op die beroemde avond in december '56, die avond waar Dennis in zijn afscheidstoespraak in Carré onthult dat Aziz wel degelijk alles heeft bedacht. In '35. Op z'n 25ste. En in '40 is begonnen dat in te voeren en hoe hij dat heeft gedaan. Die avond gaat Evelien eerst een paar seconden stomverbaasd zijn, werkelijk stomverbaasd, om dan in de lach te schieten, onbedaarlijk in de lach te schieten. Net zoals vele andere aanwezigen.

Pas op die avond valt bij heel veel mensen het muntje. Maar wel tegelijkertijd. Bij veel mensen in die zaal. Want ja, het is eigenlijk ook best wel een volstrekt absurde invalshoek, niet? Dat alles van Aziz is? ... Toch? ... Nou ja, zeg, doe niet zo gek, man ... Toch? ... Wel dus. Alsof ze opeens allemaal tegelijkertijd door een heel andere bril naar de politie kijken, naar al die dingen die men denkt van Dennis te zijn ... en opeens het verband zien, het werkelijke verband, eentje dat hen al sinds '35 letterlijk recht in de ogen kijkt: Aziz.

En veel mensen gaan ook beseffen dat ze eigenlijk allang werken zoals Aziz dat wil, volgens die 'Amsterdam Approach', weliswaar onder de oppervlakte en impliciet, maar toch. Die avond gaan mensen het pas 'zien'. Dat Aziz zelf die 'Amsterdam Approach' is, om het zo te zeggen. Dat hij je min of meer 'verleidde' op die manier te werken wanneer je met hem samenwerkte, eerst als BC'er, later als commissaris Speciale Zaken, dat: bepaal dat lekker zelf, agent. En die wordt nu hoofdcommissaris? Dat moet het hele korps dus nu zo gaan werken. Toch?

Op die memorabele avond gaan heel veel agenten en andere medewerkers bij het korps een vreugdedansje doen. Bij veel teammanagers en volk van HR daarentegen gaat plat gezegd het licht uit. Niet omdat hun ergste nachtmerrie uitkomt, nee, zo beseffen ze die avond, ze leven al sinds '35 in die nachtmerrie ...

Aziz maakt een gebaar met zijn hand naar beide modellen, alsof hij de modellen en alles erom heen wil aanwijzen: "Dit hier, deze simulatie? Dat VR-Shop? ... Eigenlijk hoor ik je twee verschillende dingen zeggen. Wij krijgen dit spul voor niks, dus jij kunt een kostenreductie doen. Want je hoeft minder fysieke prototypes te maken, je kunt nu veel meer en uitgebreider

testen in deze simulatie. En fysieke prototypes zijn vaak best wel duur, heb ik ook altijd gezeik in de stuurgroep: moet dat nou echt, Aziz? Maar we zeggen niks tegen de stuurgroep over deze kostenreductie, dan houden we dat geld over voor andere leuke ideeën van je. Het tweede is de 'engineering power' die je in handen hebt gekregen. Dat triggert blijkbaar je creatieve vermogen. Dat staat me nog wel het meeste aan, want dan gaan die 'gouden handjes' van je wapperen en da's helemaal dikke pret.”

Evelien grinnikt: “Ochtendwolk zeker gaat die kostenreductie echt wel door krijgen, Aziz. En Dennis is ook niet op z'n achterhoofd gevallen.”

Aziz grinnikt ook: “Ja, die wel. Uit eigen beweging. Omdat ze weten waar ze op moet letten. Maar als hoofdcommissaris krijgt Evertsen je budget ook onder ogen. En die gaat het echt niet zien, neem dat maar van me aan.”

Evelien kijkt moeilijk: “Misschien niet, Aziz, maar hij komt wel eens kijken hier. En dan stelt bij me best wel moeilijke vragen, wat ik allemaal aan het doen ben en waarom en zo. Dan moet ik echt opletten niet te verklappen waar we werkelijk mee bezig zijn.”

Aziz grinnikt weer: “Adviesje mijnerzijds? Gewoon vertellen. Op hoofdlijnen dan. Maar wel met een smak technische termen er doorheen, dat hij door die termen het bos niet meer ziet. En desnoods stuur je hem door naar Dennis en mij, dat wij het veel beter kunnen uitleggen in lekentermen, want ja, jij bent nu eenmaal een techneut. Snappie? Die gaat dat echt niet vragen aan Dennis, die kijkt wel uit. En aan mij gaat hij het zeker niet vragen. Gewoon inspelen op zijn vooroordelen over jou en mij.”

Evelien knikt lacherig, Banda staat ook te lachen.

“Nog iets. Dit programma lijkt me nou echt iets voor Angel Creek AeRobotics. Doe me een lol en neem contact op met Alex en Anatoli over dit programma. Als ze interesse hebben, breng ze dan met die fabrikant in contact. Gaat die fabrikant ons heel erg dankbaar voor zijn, let op mijn woorden.”

Evelien knikt: “Doe ik.”

“Die fabrikant van dit programma? Misschien moeten wij tweeën daar ook eens mee aan tafel gaan zitten? Want ik ken jou ondertussen een beetje. Als jij zo staat te stuiteren bij een nieuw product? Dan is het serieus spul. En dat we dat ook tegen die fabrikant zeggen. En dat er volgens ons nog veel meer uit te halen is, maar ja, helaas, Evelien heeft ook nog ander werk te doen. Dus ik denk zo: stel die fabrikant detacheert hier een medewerker om jou verder wegwijs te maken in dat ding van ze. Voor een dag in de week of zo, of twee halve dagen in de week, een x-aantal weken lang. Op hun kosten. En dat ze dat allemaal in hun marketing mogen noemen. Dat gaat ze wel overtuigen. Denk maar eens na over mijn voorstel. In alle vrijheid. Oké?”

Evelien knikt.

“Zijn er verder nog dingen? ... Bevalt die nieuwe audio-visuele ruimte Ravi een beetje?”

Evelien lacht: “Die is daar niet weg te slaan. Hij heeft me wat van de mogelijkheden laten zien. Vooral 3D-projectie. Van bijvoorbeeld een plaats delict. Gebaseerd op de streaming van rondlopende agenten. Hij heeft wat zitten pielen met realtime beelden van de CCTV-camera's op de Piet Heinkade. Sta je opeens naar een realtime 3D-beeld van de Piet Heinkade te kijken. Weliswaar in het klein, maar dan nog.”

Aziz fronst z'n wenkbrauwen: “Vraag Ravi mij daarover zo snel mogelijk een memo te sturen, want dat is een rete interessant idee. Want stel ik wil ergens een inval doen. Dan kan ik naar een realtime 3D-beeld van de situatie kijken. Hier op het hoofdkantoor. Dat bedoel je toch, niet?”

Evelien knikt.

“Kan dat zeg twee bij twee bij twee meter? En dat ik er in kan zitten? Om het goed te kunnen bekijken? En het zou helemaal mooi zijn als die simulatie gebaseerd is op de video-feed van zo'n Humming Swarm. Kan dat?”

Evelien schiet in de lach: “Twee bij twee bij twee meter? Zo'n simulatie gaat processing-power kosten, jongen, en niet zo'n beetje ook.”

Aziz haalt z'n schouders op: “Dat merken we onderweg wel. En ook wat het kost. Volgens mij gaat zo'n simulatie bij veel partijen aanslaan. Dus misschien krijgen we een fabrikant wel zo gek om ons de benodigde machines voor die simulatie voor niks te leveren. Wanneer we hem vertellen dat hij ons idee mag verkopen. En jij en ik kennen ondertussen heel veel fabrikanten. Dus! ... En Ravi gaat uit z'n dak wanneer hij hoort wat ik met z'n idee wil gaan doen.” Dat laatste zegt hij grinnikend.

Evelien grinnikt ook: “Ja, dat denk ik ook. Die heeft de baan van z'n leven, dat zei hij me gisteren nog. Al die mooie spullen waar hij mee mag werken, al die rare ideeën van je die hij mag uitwerken ... O, nu ik dat zeg? Weet je nog, vorige week woensdag? Toen wij met z'n vieren zaten te lunchen en dat jij zat te vertellen dat je vaak wel agenten herkende van gezicht, maar hun naam niet 1-2-3 meer wist? En dat je dat zo gênant vond? Ravi heeft wat zitten stoeien met facial recognition software. Volgens hem is het mogelijk om dat in onze smartGlasses te stoppen. Dat je smartGlass een FaceRecog functie krijgt. Dat je de naam van de agent ziet met wie je staat te praten. Volgens hem is dat zelfs uit te breiden naar mensen op straat, dat je de naam van de burger ziet met wie je praat. Hij zei er wel meteen bij dat het een privacy mijnenveld is. Dus je moet zo'n uitbreiding bespreken met de Stopera en het OM.”

“Laat Ravi dat in een memo zetten, het hele idee ... Jij bent wel te spreken over Ravi?”

“Het is een briljante snotneus, zeker weten, echt een hele goede audio-visuele engineer. Hij moet alleen nog wennen aan de organisatie hier. En vooral aan jou en je grappen. Dat heeft hij me al een paar keer verteld. Dat die Puzzelman zo'n grapjas is, daar staat hij echt van te kijken.”

Banda staat lacherig naar Aziz te kijken, die ziet dat en schiet in de lach.

“Wat? Wat sta jij nou weer te lachen?”

“O, niks, gozer. Ik heb gewoon een binnenpretje.”

Aziz keert zich lachend naar Evelien: “Fraaie boel is dat, zeg. Staat die pupil van me mij gewoon uit te lachen.”

Banda en Evelien schieten allebei in de lach.

“Jullie moeten ook even bij Youssef langs gaan”, zegt Evelien, “Die heeft vanmorgen vroeg de eerste prototypes van die nieuwe kogelvrije pakken binnengekregen, degene die Banda heeft ontworpen.

Banda lacht: “Die wil ik zien! En vooral aan!”

Aziz grinnikt: “*Dat* geloof ik meteen. Nou ben ik de rest van de ochtend wel onder de pannen. Vrouwen die kleren passen?”

Banda en Evelien schieten weer in de lach, Banda geeft Aziz een stomp.

“Kom,” zegt Aziz tegen Banda, “we gaan naar Youssef.”

Aziz en Banda de-syncen zich van programma VR-Shop en lopen de ruimte uit.

Een Drama op de Mauritskade

Amsterdam, dinsdag 16 februari 2044, 10.02 uur, de Mauritskade, de speeltuin in het Eerste Marnixplantsoen. Er waait een fris windje. Een flets zonnetje staat te verpieteren aan een overwegend grijze hemel. Eigenlijk is het weer drie keer niks vandaag. Een beetje Amsterdammer zou om minder gaan kankeren.

Naast de speeltuin zijn een man en drie bots bezig twee dode boompjes uit te graven. Zo'n twee meter van hen vandaan aan de andere kant van het hek om de speeltuin staat een stel kinderen alles met grote aandacht te volgen. Plotseiling is er paniek bij de man. Ook begint hij te kokhalzen en spastische bewegingen te maken. De kinderen moeten lachen om de malle man. De man valt dood neer. Een paar seconden later beginnen ook kinderen te kokhalzen. Om even later ook dood neer te vallen. Blinde paniek, ook bij aanwezige ouders ... Binnen een minuut is het drama bekend in zowat de hele buurt. En bij de media ... Over een kwartier weet het stadsbestuur ervan ... En over een half uur weet ook de Puzzelman van dit drama ... Daarna is het slechts een kwestie van tijd of de Puzzelman vindt de dader ... En de Puzzelman gaat nog wat vinden, een paar dingen zelfs ... Over een paar dagen gaat Amsterdam op haar grondvesten schudden, haar politieke grondvesten. Voor de zoveelste keer ...

Amsterdam, dinsdag 16 februari 2044, 10.31 uur, het hoofdbureau van politie in de IJ-toren aan de Piet Heinkade, de 17de verdieping, de afdeling Moordzaken. Het is druk en rumoerig op de afdeling. Alle agenten staan bij wandschermen te kijken naar een ingelaste liveStream op AmsterdamTube, op alle gezichten een geschrokken blik. Een man en een vrouw komen uit de lift en lopen haastig de afdeling op. Ze kijken lichtelijk verbaasd naar het tafereel: geen enkele agent zit op zijn of haar werkplek, maar staat bij één van de wandschermen op de afdeling, druk gebarend. Het tweetal passeert een aantal agenten bij een wandscherm. De vrouw spreekt een agente aan. Blijkbaar kennen de twee elkaar.

“Wat is er aan de hand?”, vraagt Banda aan Kathleen.

Kathleen wijst naar het wandscherm: “Een werknemer van een hoveniersbedrijf is een half uur geleden op illegaal gedumpt giftig afval gestoten. Naast een speeltuintje in dat plantsoen op de Mauritskade. Er zijn negen doden: die werknemer, zes kinderen en twee moeders.”

“*Jeetje!*”, zegt Banda onthutst, slaat ook de hand voor de mond. Aziz heeft een geschrokken blik.

Aziz zegt tegen Banda: “Wedje leggen dat Dennis ons hierover wil spre-

ken?”

Banda knikt.

Aziz en Banda lopen snel door naar het kantoor van Dennis en groeten Joan de Graaf, de PA van Dennis, een roodharige, vrolijke, altijd tiptop geklede vrouw, volgens Dennis de beste personal assistant van Nederland. Dennis is natuurlijk in hoge mate bevooroordeeld. Joan knikt glimlachend richting de deur van het kantoor: ga maar naar binnen. Op een hoek van haar bureau ziet Aziz wat reclamemateriaal van Sapiënt Devices liggen. Banda heeft het ook zien liggen. En de blik waarmee Aziz naar het stapeltje keek. Banda weet dan al genoeg.

Aziz klopt op de deur en hij en Banda gaan naar binnen. Banda doet de deur achter zich dicht. Op het wandscherm naast de deur is AmsterdamTube te zien met een liveStream over de giframp op de Mauritskade, degene die Aziz en Banda ook al op de afdeling zagen. Dennis staat bij het wandscherm. In hun zicht zien Aziz en Banda het icoontje van een actief groepsgesprek verschijnen, ernaast de namen van de deelnemers aan het gesprek: commissaris Dennis van Santen, burgemeester Daniel Langenbosch, hoofdofficier van Justitie Sybrand Veringa, loco-burgemeester en wethouder Financiën Ochtendwolk Goldberg en wethouder Infra & Groen Juanita Lopez.

“Doe even mee”, zegt Dennis tegen Aziz en Banda. Hij tikt ook tegen zijn smartGlass.

Aziz en Banda 'raken' het icoontje in hun zicht aan en zien even later in hun zicht vier vensters met daarin de gezichten van de burgemeester, de hoofdofficier en de twee wethouders. Niet dat van Dennis, want die staat naast hen. Daarom ziet Aziz ook geen venster met daarin Banda en Banda geen venster met daarin Aziz.

Aziz en Banda groeten de andere vier, die groeten terug.

“Ik moest meteen komen. Status Extreem Urgent”, zegt Aziz tegen Dennis, “Vertel. Dat gif op de Mauritskade?”

Dennis knikt: “Heb jullie daar al iets van meegekregen?”

Aziz schudt zijn hoofd, Banda het hare: “Nee, we komen linea recta uit het wapendepot. We zagen zojuist deze liveStream op een scherm op de afdeling, meer niet.”

“Wij vijven willen dat jij deze kwestie onderzoekt, Aziz, jij de Puzzelman”, zegt Ochtendwolk, “Vooral omdat je zo snel je zaken oplost. En tempo is hier van cruciaal belang, Aziz, van cruciaal *politiek* belang. Want de oppositie gaat dit uitbuiten, daar kun je vergif op innemen. No pun intended. Dus die dader moet zo snel mogelijk opgepakt worden. Of daders ... Dit is geen flauwekul, Aziz. Dit zijn zware jongens die met synthetische drugs bezig zijn geweest. Of een chemisch bedrijf dat van z'n rotzooi af wil. Dus de onderste steen moet boven komen. Want hoe heeft dit überhaupt kunnen gebeuren? Hoe kan *dit* door onze controle zijn geglipt? ... Simpel gesteld,